

מפעולות הוועדה האזורית של בוקרי הגליל העליון

תורת ההזנה	6 ימי-עיון
תורת התורשה	2 "
גידול עגלים לבשר	1 "
עזרה רפואית	5 "

בהרצאות על עזרה רפואית דובר על:

מחלות מדבקות, מחלות עטין, קדחת הקרצית למיניה השונים, הרעלות והפרעות בעיכול, וכן הוקדשו שיעורים מיוחדים לאנטומיה ופיסילוגיה של הפרה. כל יום-עיון נמשך 4—5 שעות.

יש לציין שהמשקים מגלים ענין רב בלימודים אלה. מההרצאות עצמן, השאלות הרבות והתשובות מהמשקים הוותיקים שבאיזור.

נראה לי, שיש חשיבות רבה ביותר בימי-עיון אלה. מההרצאות עצמן, השאלות הרבות והתשובות בגמר ההרצאות, חילופי הדעות בין רופאים, מרצים ורפתנים ותיקים, ניתן ללמוד הרבה מאד. יתרון גדול לימי-עיון שמתקיימים באיזור מכיוון שנוח יותר להשתחרר ליום אחד ב-5—6 שבועות מאשר לצאת לקורסים מרוכזים לזמן ממושך יותר, מחוץ למקום.

טיפול מרוכז בטלפיים

התקשרנו עם מומחה לטיפול בטלפיים, שמטפל בכל עדרי האיזור. על ידי זה הורדנו גם את המחיר ומובטח לנו טיפול טוב וכפי הדרוש.

שונות

הוועדה מטפלת גם בכל העניינים השוטפים של הענף, כמו: עניני עזרה רפואית, חליבה מכנית, ביקורים במשקים לשם בירור בעיות שונות של הענף וכד'.

עדרי בקר לבשר

כל המשקים מגדלים את העגלים הנולדים בעדרי החלב לאספקת בשר עצמית ולשיווק. ישנם באיזור 2 עדרים גדולים (למעלה מ-200 ראש בכל אחד), שעיקר אספקתם מבוססת על שפע המרעה שיש בביצת החולה. אבל עם התקדמות הייבוש הולך ונעלם מקור עשיר זה של אספקה, וכבר עתה מעובדים ונזרעים למעלה

הוועדה האזורית התחילה בפעולתה בחדש יוני 1955, ביזמתה של התאחדות מגדלי בקר. נסיונות רבים של פעולה אזורית נעשו בשנים האחרונות אצלנו, אבל ללא התמדה.

שטחי פעולה רבים לוועדה האזורית, ואמנה רק כמה מהפעולות שנעשו תוך השנה וחצי של קיום הוועדה.

עלי להדגיש קודם כל שיש מגבלה רצינית מאוד לכל פעולה, והיא — חוסר זמן. רוב הדברים נעשים „בין החליבות" ובשעות הפנאי לאחר העבודה, אבל אין כל אפשרות למצוא אפילו כמה ימים בחדש לפעולה רצופה. בתחום האיזור נמצאים 33 ישובים; מזה — 3 מושבי עובדים, 1 מושב שיתופי והיתר משקים קיבוציים. ברוב המשקים של איזור הרי נפתלי, גודל העדר נע בין 30 ל-50 פרות וכמספר זה בני-בקר. במשקי עמק החולה, גודל העדרים ברובם הוא בגבולות 60—80 פרות. העדר הגדול ביותר הוא זה שבמושב בית הלל, והוא מונה קרוב ל-500 ראש; ודווקא במקום זה התנהלה העבודה בצורה מאוד „פרימיטיבית", ללא-ידע מנימלית בשאלות מקצועיות. אחרי הרצאה והסברה מקיפה הצלחנו לשכנע את האיכרים להצטרף לאגודת ההזרעה ולהפסיק את השימוש בכל מיני פרים „מפוק" פקים" שגודלו בכפר.

כעת סודרה גם כרטיסיה לרישום ועומדת על הפרק שאלת ארגון ביקורת החלב והשומן. יש לציין בסיפוק את הענין הרב שמגלים אנשי המקום בשיחות אלה, אבל דרוש „חריש עמוק מאוד" כדי להעמיד את ענף הבקר בכפר זה על בסיס איתן. הצמאון ללמוד הוא רב ביותר, וזה מתבטא במטר השאלות שנשאלות אחרי כל שיחה בכפר.

ימי עיון

בהרבה משקים נכנסו לעבודה חברים חדשים וראינו צורך בפעולה מיוחדת להפצת ידיעות המקצוע. עד כה, התקיימו 14 ימי עיון על הנושאים:

סמינר לבוקרים בבית-יצחק

העליה בכושר הקניה הממשי של האוכלוסין. באם נערוך חשבון, אזי מתברר שבשנת 1939 הספיק שכר של יום עבודה של פועל לקניית 12 ליטר חלב, בו בזמן שכיום יוכל פועל לקנות תמורת שכר יום עבודה 30 ליטר חלב. מכיוון שהיצרן אינו יכול להשפיע על מחיר החלב במישרין, עליו להעלות את תנובת החלב של פרה ועל ידי כך להקטין את הוצאותיו, בעיקר בסעיף ההזנה.

המחיר הגבוה של הבשר מאפשר בירור דראסטי בעדר החלב, והודות לביצוע בירור כזה הושגה בהרבה משקים עליה בתנובת החלב המוצעת.

כשבוקרים נפגשים, במיוחד בעונה זו, מתעורר ררת בשיחתם שאלת ההזנה, ואנחנו הקדשנו חלק ניכר של דיוננו לנושא זה. הח' יוסף גוגני היים, מדריך למספוא מטעם משרד החקלאות, הרצה על עיבודים, זיבול והשקאה, וכ"כ על גידולי מספוא ממינים שונים. הוא הדגיש את הצורך בגידול רבשנתי כמו אספסת ומרעה זרוע והמליץ גם על הרחבת שטחי סלק המספוא. בעיית התחמיץ טרם מצאה את פתרונה ברוב המושבים. בבית יצחק זרענו השנה תירס להחמצה במשותף לכל החברים המעוניינים; התוצאות הטובות מעידות דעות אותנו להמשיך בכיוון זה גם להבא.

הקשיים בהדרכה וחוסר המגע עם אנשי מקצוע, ידועים למדי בכל משק מושבי. שאלה זו שימשה נושא למספר מאמרים ב"משק הבקר והחלב" בזמן האחרון. דו"ח קצר על נסיוננו לפתור את הבעיה והלקח שלמדנו יכולים אולי לעזור משקים אחדים ללכת בעקבותינו.

בחרנו בנושאים אקטואליים בענף הבקר, ולכל נושא הקדשנו ערב בהשתתפותו של מומחה, אשר פתח את הדיון בהרצאה, השתתף בשיחה וענה לשאלות. הסמינר נערך בחודשים דצמבר וינואר בבית יצחק, ערב אחד בשבוע, ונוכחו בו מלבד חברי המקום גם בוקרים מכפר שמריהו וכפר ידידיה; בממוצע השתתפו 60—70 בוקרים. היתה כוונה לדון בכל ערב בשני נושאים, אך במהרה התברר שהזמן הספיק בקושי לנושא אחד.

הח' אפרים שמאראגד, מזכיר התאחדות מגדלי בקר, הרצה בערב הראשון על רנטביליות הענף, שזוהי אולי השאלה המרכזית המעסיקה אותנו היום; על כל פנים מטרת הסמינר היתה — להעלות את הרנטביליות על ידי הגברת ידיעותינו בכל שטחי הענף.

הח' ש. סקר את התפתחות משק החלב מאז קום המדינה והצביע על הפיגור בעליית מחיר החלב בהשוואה לכל יתר המצרכים ועל אף

בעדר הנ"ל יש כבר כיום 170 ראש (מזה 80 פרות תורכיות), אבל גם כל העגלים הגמולים מהמשקים המשתתפים במפעל זה, מועברים אליו ואנו מקווים להגיע תוך שנה אחת ל-300—350 ראש.

סיכום

ברצוני להודות למדריך האזורי חיים שור, לרופאים ד"ר דניאלי, ד"ר עבר-הדני ד"ר שטורמן, לישראל לוין ויתר המרצים שבאו להרצות אצלנו (ואנו, הרי רחוקים אנו מאד מהעיר...) בהביעי תקוה שימשיכו להיענות לפניותינו גם להבא.

אליעזר ישראלי

מרכז הוועדה האזורית

מ-10,000 דונם משטח הביצה המיובשת. תוך שנה-שנתיים תיעלם ביצת החולה כליל, ואז תהיה בעיית האספקה לעדרים אלה קשה מאד. בקרית-שמונה הוקם לפני חודשיים עדר בקר לבשר של המועצה האזורית בהשתתפות כמה משקי האזור. מתוך היסוסים להצלחת עדר משר תף לא הצטרפו עדיין כל המשקים. ישנם תנאים מצוינים להתפתחות עדר גדול מאד. שטח המרעה בהר, מקרית-שמונה עד למצודת הכוח (45,000 דונם), הוא, לפי הסקר שנערך על ידי המחלקה לשימור הקרקע, בין הטובים ביותר בארץ ומאפיין שר קיום עדר גדול. לעונת הקיץ המאוחרת מצויים שטחי ביצה, שבהם גדל סוף וכן שטחים רבים של בריכות דגים, שבקרבתם צמחיה רבה במשך כל הקיץ.